

PROTOKOLL
vid föredragning
DAG FÖR BESLUT
2006-12-15
Stockholm

Aktbilaga 4
Mål nr Ö 2037-06
Avdelning 2

NÄRVARANDE JUSTITIERÅD

Munck, Lennander, Blomstrand (referent), Lundius och Skarhed

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Fleur

KLAGANDE

PR

Ombud: Jur. kand. RH

SAKEN

Rättshjälp

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts beslut den 10 april 2006 i mål T 999-06

Målet föredras.

Högsta domstolen fattar följande

BESLUT

Enligt 43 § andra stycket lagen (1996:116) om skiljeförfarande får hovrättens avgörande av en talan om ogiltighet eller klander av en skiljedom inte överklagas. Hovrätten får dock tillåta att avgörandet överklagas, om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen.

En sådan bestämmelse om överklagandeförbud med ventil gäller inte bara överklagande av hovrättens avgörande i sak. I rättsfallet NJA 1984 s. 295, som rörde frågor för vilka gällde fullföljdsförbud enligt 15 kap. 32 § giftermålsbalken och 20 kap. 12 § föräldrabalken, förklarade Högsta domstolen att, om en hovrätt i ett mål rörande en sådan fråga meddelat beslut angående rättegångskostnad parterna emellan eller angående ersättning till statsverket för kostnad i anledning av motparts rättshjälp, fullföljdsförbudet fick anses omfatta även sist nämnda beslut (jfr prop. 1988/89:78 s. 84 f.). Vidare uttalade Högsta domstolen i rättsfallet NJA 1996 s. 441, där fullföljdsförbudet i 20 kap. 12 § föräldrabalken åter aktualiserades, att – med hänsyn till det nära sambandet mellan sådana beslut som avsågs i 1984 års avgörande samt beslut om upphörande av allmän rättshjälp och därav föranlett beslut om återbetalningsskyldighet för parten gentemot staten – även beslut av sist nämnda båda slag måste anses vara omfattade av förbudet mot överklagande.

De sålunda fastslagna principerna måste gälla även vid tillämpning av överklagandeförbudet i 43 § lagen om skiljeförfarande. Ett beslut om att avslå en ansökan om rättshjälp får anses vara omfattat av överklagandeförbudet.

I 1996 års rättsfall uttalade Högsta domstolen att med hänsyn till bestämmelsernas utformning och syfte hovrätten inte kunde anses berättigad att lämna tillstånd till att endast avgörandet av viss fråga som omfattades av det principiella överklagandeförbudet överklagades, medan avgöranden av övriga sådana frågor inte skulle få överklagas. Ett tillstånd till överklagande måste således avse avgörandet av samtliga frågor som omfattades av det principiella överklagandeförbudet.

I rättsfallet var situationen den att hovrätten i en dom hade meddelat beslut i rättshjälpsfrågor och tillåtit överklagande bara beträffande dessa frågor. Det saknas skäl att tillämpa samma princip när – som i förevarande fall – rättshjälpsfrågan har avgjorts för sig genom ett beslut under rättegången av sådant slag som enligt 49 kap. 5 § rättegångsbalken får överklagas särskilt.

Hovrätten har lämnat fullföljdshänvisning. Det får förstås så att hovrätten har tillåtit att beslutet överklagas.

Rättshjälp beviljas i en rättslig angelägenhet. Den rättsliga angelägenhet som omfattade skiljeförfarandet var avslutad i och med att det förelåg ett slutligt avgörande i form av en skiljedom som inte kunde överklagas (se prop. 1972:4 s. 335 f.). Av handlingarna framgår att det rättsliga bistånd som PR fick genom LO-TCO Rättsskydd AB var begränsat till den angelägenheten. När PR ansökte om rättshjälp i hovrätten avsåg ansökningen hans talan om ogiltighet och klander av skiljedomen. Ansökningen avsåg således en ny

rättslig angelägenhet och den kunde inte avslås med stöd av 9 § rättshjälpslagen på den grunden att PR åtnjuttit rättsskydd i den tidigare angelägenheten. Ärendet bör därför återförvisas till hovrätten för ny prövning.

Högsta domstolen undanröjer det överklagade beslutet och återförvisar ärendet till hovrätten för fortsatt behandling.

Christina Fleur

Föredraget 2006-11-21

Uppvisat och lämnat för expediering 2006-12-14

Johan Munck